

## POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2021 r.

*Sąd Okręgowy w Olsztynie, Wydział VII Karny Odwoławczy, w składzie:*

Przewodniczący: SSO Dorota Lutostańska,

Protokolant: st. sekr. sąd. Jolanta Jankowska,

po rozpoznaniu w sprawie cudzoziemki **R. I.** oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci **U. I. i U. I.**,

zażalenia cudzoziemki na postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt (...) w przedmiocie przedłużenia pobytu w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców,

*postanawia:*

I.

*na podstawie art. 437 § 2 kpk zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić stosowany wobec cudzoziemki R. I. oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci U. I. i U. I., środek w postaci pobytu w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców, nie uwzględniając wniosku Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej o jego przedłużenie do 7 października 2021 r. do godz. 02.00;*

II.

*na podstawie art. 88 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązać cudzoziemkę R. I. wraz z małoletnimi pozostającymi pod jej opieką U. I. i U. I. do zamieszkania w Ośrodku (...) (...) (...) O. oraz zgłaszania się raz w tygodniu placówce Straży Granicznej właściwej dla miejsca pobytu.*

## UZASADNIENIE

*Sąd Rejonowy w K.* postanowieniem z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt (...) orzekł o przedłużeniu pobytu cudzoziemca cudzoziemki R. I. oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci U. I. i U. I. w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców na okres od dnia 10 lipca 2021 r. do dnia 7 października 2021 r. godz. 02.00. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż wszczęte postępowanie w przedmiocie udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało dotychczas zakończone decyzją ostateczną, a przy tym zachodzą okoliczności wymienione w art. 87 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła *cudzoziemka R. I.*, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów mające wpływ na wynik sprawy, tj. art. 2 § 2 kpk w zw. z art. 88 ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP oraz art. 8 oraz 5 § 1 f Europejskiej Konwencji Praw Człowieka poprzez brak rozważenia możliwości zastosowania środka alternatywnego - umieszczenia w otwartym ośrodku wraz z obowiązkiem zgłaszania się – przy przedłużeniu pobytu w Ośrodku (...) wobec małoletnich dzieci.

W oparciu o powyższe skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nieuwzględnienie wniosku Komendanta i ewentualne zastosowanie środków alternatywnych. W razie nie uwzględnienia powyższego wniosku o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

*Sąd Okręgowy zważył, co następuje:*

Zażalenie cudzoziemki okazało się zasadne, skutkując koniecznością zmiany zaskarżonego postanowienia o przedłużeniu pobytu cudzoziemki i jej małoletnich dzieci w strzeżonym ośrodku poprzez uchylenie tego środka i zastosowanie środków alternatywnych do detencji.

Na wstępie podkreślić jednak należy, że słusznie ustalił Sąd I instancji w treści zaskarżonego postanowienia, że w realiach analizowanej sprawy spełnione zostały przesłanki z art. 89 ust. 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym w przypadku gdy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1 i 3, postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało zakończone decyzją ostateczną i nadal zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1, sąd może przedłużyć okres pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na czas określony, niezbędny do wydania takiej decyzji.

Zarazem jednak, zasadnie wskazano w treści środka odwoławczego, że wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, Sąd nie poczynił dostatecznych rozważań co do możliwości zastosowania wobec cudzoziemki i pozostającego pod jej opieką małoletnich dzieci środków alternatywnych do detencji. Podkreślić przy tym należy, że w przedmiotowej sprawie obecnie wystarczającym jest zastosowanie wobec cudzoziemców środków, o których mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w postaci zobowiązania do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do wskazanego organu i zamieszkania w wyznaczonym miejscu.

W myśl art. 89 ust. 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia, czy istnieje możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88 ust. 1. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie istnieje możliwość zastosowania wobec cudzoziemki i jej dzieci środka alternatywnego do detencji.

Należy mieć na uwadze, że cudzoziemka ma pod opieką dwóch synów w wieku 2 i 4 lata. Z notatek służbowych (k. 75, 78) wynika, że cudzoziemka zgłaszała potrzebę kontaktu z psychologiem w związku z nadpobudliwym zachowaniem starszego syna. Nadto z licznych oświadczeń R. I. (k. 84, 86, 93, 95, 103, 106, 124, 127) wynika, że pobyt w strzeżonym ośrodku powoduje u wymienionego problemy natury psychologicznej. Małoletni nie spożywa posiłków w sposób właściwy, często płacze. Niewątpliwie przebywanie przez długi okres zarówno cudzoziemki, jak i jej dzieci, w zamkniętym ośrodku może negatywnie wpływać na ich stan psychofizyczny, w szczególności małoletnich dzieci.

Rzecznik Praw Dziecka w wystąpieniu generalnym z dnia 06 marca 2018 r., podkreślił znaczenie art. 3 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka, który stanowi, iż: „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez (...) sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”. Zasada ta, z mocy art. 9 oraz 91 ust. 1 i 2 w zw. z art. 241 ust. 1 Konstytucji RP stanowi część krajowego porządku prawnego i powinna być bezpośrednio stosowana, zaś w przypadku kolizji z przepisami ustaw – posiada pierwszeństwo. W analizowanym wystąpieniu zasygnalizowano konieczność wnikliwego badania, przy poszanowaniu zasady dobra dziecka, możliwości stosowania środków alternatywnych do detencji przy rozstrzygnięciu odnośnie do pobytu w strzeżonym ośrodku małoletnich cudzoziemców. O nieskuteczności środków alternatywnych do detencji nie może a priori przesądzać fakt, że cudzoziemka nielegalnie przekroczyła granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej.

Zagadnienie przedłużania detencji małoletnich cudzoziemców było również przedmiotem orzekania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2018 r. B. i in. p-ko Polsce (skarga nr (...)) Trybunał podkreślił, że umieszczenie dziecka w strzeżonym ośrodku nie stanowi zapewnienia najlepszego interesu dziecka. W pierwszym rzędzie należy rozważyć zastosowanie środków wolnościowych, zaś detencja powinna zawsze być rozwiązaniem, po które sięga się w ostateczności.

Mając powyższe na względzie, dzieląc argumentację podniesioną w treści środka odwoławczego, zaskarżone postanowienie należało zmienić, uznając, że obecnie nie istnieją wystarczające przesłanki do kontynuowania stosowania wobec cudzoziemki R. I. oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci U. I. i U. I. środka detencyjnego w postaci pobytu w strzeżonym ośrodku w sytuacji gdy nie ma przeszkód, aby zastosować wobec wymienionych środki alternatywne przewidziane w art. 88 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W konsekwencji przedstawionych rozważań, orzeczono jak w sentencji postanowienia.